

*ST. RAYMOND OF PENNAFORT: A CRITICAL EDITION
AND ENGLISH TRANSLATION*, DE GLORIA CORPAS PASTOR¹

La biografia de sant Ramon de Penyafort té per fi la seva edició anglesa feta a Espanya, després que intentés traduir-la un txecoslovac que al final no ho va fer. Ens referim a *St. Raymond of Pennafort: A critical edition and English translation*.

Va ser en una data tan assenyalada per a Espanya com l'any 1936 quan Ferran Valls i Taberner (nascut i mort a la Ciutat Comtal, 1888-1942) va publicar la biografia anteriorment citada de sant Ramon, però la seva traducció a l'anglès s'ha fet esperar, i molt, mentre que l'alemanya no s'ha fet i la francesa, tan desitjada per Lluís Valls i Taberner (encara que es fes a la Universitat d'Estrasburg), tampoc. Han hagut de transcórrer setanta-quatre anys perquè aconseguís sortir a llum. Gloria Corpas Pastor, que és des de fa anys catedràtica de Traducció i Interpretació (anglès i alemany) de la Facultat de Filosofia i Lletres de la Universitat de Màlaga, on el cap del Departament de Traducció i Interpretació és Emili Ortega Arjonilla (molt reconegut a França i Alemanya), ha aconseguit, juntament amb l'ajuda de la també traductora Louise Ashon, una noia molt treballadora, i gràcies a una intensa labor d'estudi, contrast i recerca, un magnífic treball documental i una feaent activitat traductològica, no solament la traducció minuciosa i rigorosa de la biografia de sant Ramon, sinó una recopilació suggeridora i convincent que conté tots els materials que es van publicar en forma de pròlegs, introduccions, prefacis, preàmbuls, afegits, apèndixs i assaigs redactats sobre sant Ramon en les vuit edicions anteriors d'aquesta obra.

Sant Ramon de Penyafort va ser un canonista català que va viure al servei de l'Església catòlica fins al 1275. La data del seu naixement és desconeguda, però se situa entre els anys 1175 i 1185, i fins i tot aquesta segona data pot ser posterior. La seva passió pel dret canònic el va portar a instruir-se en aquesta matèria i a convertir-se en un dels millors experts de la seva època. És conegut perquè va ser el patró de les facultats de dret i el patró de bastants col·legis d'advocats, encara que aquest lloc l'hi disputen Iu de Chartres i santa Teresa de Jesús, entre altres. Va dedicar una bona part de la seva vida a l'acció missionera i va aconseguir erigir diverses escoles per a promoure la traducció de l'àrab a l'espanyol i de l'hebreu a l'espanyol. D'aquesta manera també va aconseguir convertir al catolicisme molts jueus i musulmans que vivien al territori espanyol. Va ser un home de vida exemplar, no contaminat pel sexe ni pels diners, al qual ja en vida se li reconeixen miracles, com el de la transfretació o el de travessar les parets de més d'un metre de gruix si la porta del seu convent era tancada. Va ser confessor i conseller de papes i reis. A les

1. Granada, Comares, 2010, p. LXXXVIII i 147 p.

seves exèquies a Barcelona van acudir els reis més importants que hi havia a Espanya, que també ho eren de l'Europa de la seva època: Alfons X el Savi (no es pot comparar amb ningú més posterior) i Jaume I el Conqueridor. Amb vista a oferir una perspectiva global de les diferents edicions i obres sobre la vida de sant Ramon que s'han succeït, la doctora Corpas Pastor inclou en aquesta edició anglesa un pròleg on es fa un repàs de les edicions: des de l'obra original escrita per Ferran Valls i Taberner l'any 1936, que és la primera edició de la biografia de sant Ramon, fins a la traducció d'aquesta obra a la llengua italiana l'any 2000, on s'engrandeix la figura de sant Ramon fins a tractar-lo com a pare del dret canònic, exageració pròpia del monje de torn, ja que tothom sap que Gracià és el pare del dret canònic. Entre aquestes dues dates hi ha una multitud d'edicions en castellà i en català que configuren una ampliació de l'edició original de Ferran Valls i Taberner. Al mateix temps, Gloria Corpas Pastor i Louise Ashon, dins la seva feina, aporten en aquesta edició anglesa unes notes del traductor que han servit per a corregir ambigüitats històriques i per a oferir al lector una idea més clara dels temes que es tracten. L'edició anglesa de Gloria Corpas té la seva base en l'edició original del 1936 i, com s'ha apuntat anteriorment, aconsegueix conjuminar tots els escrits sobre sant Ramon que s'han publicat fins avui i, a més, tres assaigs sobre el sant escrits també per l'arxiver, diputat i intel·lectual Ferran Valls i Taberner.

Després de la introducció que ens ofereix la traductora, se succeeixen les traduccions dels diferents pròlegs, apèndixs i introduccions recollits per a l'edició anglesa. Així, doncs, el primer correspon a la nota preliminar de l'edició espanyola de l'any 1953, de l'arxiver J. I. Martínez Ferrando. Segueixen aquesta traducció el pròleg de l'edició espanyola del 1979, de Martí de Riquer; el pròleg de l'edició espanyola del 1986, de Manuel J. Peláez i del seu amic i filòsof del dret José Calvo González (dins de l'obra general *Literatura jurídica*), i el pròleg, la introducció i dos apèndixs de l'edició catalana del 1996, escrits respectivament per J. M. Font i Rius, el pare Llorenç Galmés, A. Collell i l'inoblidable Josep Maria Mas i Solench (home tan volgut en la REVISTA DE DRET HISTÒRIC CATALÀ, on es publica la present ressenya). Per a finalitzar aquest bloc, es recullen el pròleg de l'edició espanyola, d'Eugeni Gay Montalvo, que va ser degà del Col·legi d'Advocats de Barcelona i magistrat del Tribunal Constitucional, del 1998, i el pròleg i la introducció de l'edició italiana del 2000, escrits per Giacomo Biffi i ni més ni menys que pel molt rellevant historiador del dret canònic Brian Ferme.

Després d'aquesta minuciosa recopilació, l'autora se centra en la traducció de l'edició original del 1936 de Valls i Taberner (p. LXXXIX-103). D'aquesta manera, Corpas Pastor comença aquest segon bloc amb la traducció del prefaci de l'autor original, seguida dels capítols dels quals es compon l'obra de sant Ramon de Penyafort, sense deixar de parar esment en cap moment al llenguatge utilitzat. La

traducció en si és un treball de difícil factura, però ho és encara més si es tracta d'una obra que, a part de ser biogràfica i històrica, té un marcat caràcter jurídic i de dret canònic. Per tant, ha estat imprescindible dur a terme una intensa labor documentalista perquè la terminologia utilitzada en llengua anglesa fos tan precisa com es pogués. L'autora ha destacat com a punts més problemàtics la traducció dels títols, els antropònims, els topònims i els noms d'institucions i associacions. Amb la finalitat d'aconseguir una traducció accessible, Corpas Pastor ha traduït els topònims que tenen més tradició traductora en la cultura anglesa. Respecte als noms de personatges destacats, però no tan coneguts en general, com poden ser Ribas Quintana, Manuel Duran i Bas, Bonaventura Carles Aribau o Antoni Agustí, ha preferit mantenir-los en la llengua originària.

Després de finalitzar la traducció de l'edició espanyola del 1936, Corpas Pastor tanca l'edició anglesa amb els assaigs sobre sant Ramon citats anteriorment (p. 115-144) i amb un llistat bibliogràfic de l'autor original, al mateix temps que ens proporciona un nou llistat bibliogràfic rellevant sobre la figura de sant Ramon de Penyafort i sobre temes relacionats amb el sant. Felicitem Gloria Corpas Pastor i Louise Ashon pel resultat i es poden felicitar també tots els qui van posar els mitjans perquè aquesta biografia aparegués en diverses llengües, de moment quatre i en el futur és possible que en alguna més.

Rut Gutiérrez Florido
Universitat de Màlaga

DE LA CONSIGNACIÓ EN DRET ROMÀ A LA PROJECCIÓ EN EL DRET CIVIL, DE M. LOURDES MARTÍNEZ DE MORENTÍN LLAMAS²

Ens congratula fer-nos ressò d'un estudi monogràfic sobre un tema tan suggestiu com poc estudiat: de la consignació en dret romà a la projecció en el dret civil.

És un gran encert de l'autora començar l'obra assenyalant que la nostra disciplina ha de convertir-se no tan sols en la primera baula de la cultura jurídica, sinó en un instrument orientatiu de la pràctica jurídica, fet que la converteix, sia per la riquesa de les tècniques argumentatives, sia pel conjunt de les regles i dels principis, en un dret que transcendeix el mer pragmatisme, perquè sense el coneixement del *Corpus iuris civilis* el jurista contemporani no podria entendre el seu arrela-

2. Madrid, Dykinson, 2013, 230 p.